

Тема 5.2: Індивідуальні дії солдата та взаємодії у складі двійок та груп. Пересування одиночно бійця на полі бою

Вид заняття: практичне заняття;

Час: 2 години;

Місце: навально - тренувальне містечко.

Навчально-виховна мета:

- *ознайомити* зі способами пересування на полі бою;
- *вивчити* за допомогою підготовчих вправ способи пересування на полі бою: рух прискореним кроком з веденням вогню на ходу, перебіжка та переповзання;
- *розглянути* організацію та методику проведення уроків з тактичної підготовки за програмою предмету «Захист Вітчизни» ;
- *виховувати* впевненість у своїх діях , ініціативність та відповідальність за виконання бойової задачі.

Навчальні питання і розподіл часу:

Вступ	-5 хв.
1) Рух прискореним кроком	- 25 хв.
2) Перебіжка та її значення в бою	- 25 хв.
3) Способи переповзання	- 20 хв.
Підведення підсумків заняття	-5 хв.

Навчально-матеріальне забезпечення: обладнання НТМ , навчальні плакати «Способи пересування на полі бою», стенд «Перебіжка в бою», екіпіровка на кожного навчаємого .

Керівництво та навчальна література:

«Програма Захист Вітчизни».

Тактика – Одеса.

Приемы и способы действия солдата в бою: Учебник. – М.: Воениздат, 1988. – 271 с.

Рекомендації механізованим підрозділам щодо дій на полі бою в сучасних умовах. – К.: Головне управління бойової підготовки Головного командування Сухопутних військ Збройних Сил України. 2002. – 84 с.

Бойовий статут Сухопутних військ, частина III (взвод, відділення, танк). – К.: Варта, 1995. Збірник нормативів з бойової підготовки Сухопутних військ Збройних Сил України. – К.: 2001.

Дуков Р. Г. «Мотострелковое отделение в бою» – М.: Воениздат, 1973.

Меримский В. А. «Тактическая подготовка мотострелковых и танковых подразделений» – М.: Воениздат, 1987.

Методика тактической подготовки отделения и мотострелкового взвода. – М.: Воениздат, 1970.

Никитин Н. С. «Подразделения в бою» – М.: Воениздат, 1985.

Хід заняття:

I. Вступна частина

- прийняти доповідь від чергового взводу (командира взводу);
- перевірити наявність особового складу згідно списку журналу обліку успішності та готовність до заняття;
- провести опитування матеріалу минулого заняття.

Питання для контролю рівня знань:

1). *Доповісти риси сучасного загальновійськового бою.*

2). *Доповісти обов'язки солдата в бою.*

- Скласти мотивацію, оголосити тему, мету заняття та порядок відпрацювання навчальних питань.

II. Основна частина

Організація заняття

Оголошення теми та навчально-виховної мети заняття.

Організація заняття

Вступну частину доцільно проводити до 10 хвилин. Починається вступна частина з шикування взводу. Проводить шикування призначений командир взводу, подаючи команду «ВЗВОД!» протяжністю 1-2 секунди, щоб взвод зрозумів що робити, і позначивши місце шикування подає команду «в дві шеренги СТАВАЙ!». За командою «СТАВАЙ!» учні швидко шикуються в дві шеренги. Командир взводу виходить на середину строю і подавши команду «ВЗВОД! РІВНЯЙСЬ! СТРУНКО! Рівняння ПРАВОРУЧ(ЛІВОРУЧ)!» прикладає руку до головного убору і починає рухатись в бік викладача. В цей час викладач знаходиться в 5-6 кроках ліворуч чи праворуч взводу. З моменту початку руху командир взводу викладач прикладає руку до головного убору і рухається стрійовим кроком на зустріч командир взводу. Доповівши викладачеві: «Товариш(вказується звання, номер взвод), взвод в кількості... на заняття вишикуваний

командир взводу (вказується прізвища)), командир взводу не опускаючи руки стає ліворуч позаду викладача, після чого вони разом рухаються до середини строю.

На привітання викладача «Здрастуйте товариші!», учні повинні відповісти «Бажаємо здоров'я товариш викладач!». Отримавши команду викладача «Вільно! Стати до строю!» командир взводу дублює команду «ВІЛЬНО!» й стає на своє місце в строю.

Перевіряючи готовність учнів до заняття викладач подає команду «До огляду! Перша шеренга крок вперед Кроком РУШ!». За цією командою перша шеренга за виключенням командирів повинна зробити крок вперед, а після команди викладача «Кру-ГОМ» повернутись кругом в той час коли командири повертаються ліворуч. Оглядаючи особовий склад командир відділення рухається приставними кроками вздовж строю, вказуючи на недоліки. Учень, біля якого зупинився командир відділення повинен відрекомендуватися «Учень Іваненко». Після перевірки зовнішнього огляду учнів викладачу, згідно методичних рекомендацій, у вступній частині доцільно проводити

тренування, а оскільки заняття з Тактичної підготовки, то і тренування доцільно проводити з тактичної підготовки однак, як це перше практичне заняття то потрібно провести тренування о-«Зброю на прозрядженість», тому, що це перше заняття і не має що удосконалювати. Оскільки це вивчалось то основну увагу слід звернути на правильність його використання і тільки згодом на швидкість.

В термін до 5 хвилин необхідно провести опитування попередньої теми для закріплення пройденого матеріалу і перевірки рівня знань учнів. Опитування може виглядати наступним чином:

Загальний приклад проведення заняття в класі:

(2-3 чоловіки відповідають біля дошки письмово, кілька учнів можуть писати «летючки», », в сей час родиться фронтальне опитування і призначаються учні для перевірки письмових відповідей на дошці. Давати можливість відповідати слід бажаним, втім слід залучати і пасивних учнів. Даний метод дати змогу охопити більшу частину учнів під час перевірки домашнього завдання.)

В нашому випадку заняття проводиться на НТМ опитування проводиться в усній формі задати учням декілька питань. При опитуванні бажано підводити учнів до вивчення нової теми, створити мотивацію, зацікавити учнів. Для більш яскравого розкриття питання можна наводити приклади з історії, відомих кінофільмів, власного досвіду.

Відносно нашого заняття це буде виглядати наступним чином.

Заняття організуємо на трьох навчальних місцях:

- 1 навчальне місце.** Пересування в бою прискореним кроком і бігом.
- 2 навчальне місце.** Пересування перебіжками
- 3 навчальне місце.** Пересування переповзанням.

Час відпрацювання на навчальних місцях - 10 хв. Заміна на навчальних місцях з першого на друге, з другого на третє, з третього на перше за моєю командою.

Розподіляючи керівників на навчальних місцях викладач повинен йти на найскладніше навчальне питання. Керівники на навчальних місцях зі складу учнів отримують більш прості навчальні питання. Вступна частина має виховне значення і надає заняттю військового спрямування.

В основній частині дається новий матеріал. На проведення основної частини відводиться до 30 хвилин. За цей час викладач повинен дати учням 90% нового матеріалу залишаючи на самостійне доопрацювання не більше 10%.

Перше навчальне питання.

Пересування в бою прискореним кроком і бігом Прибувши на навчальне місце відділення за загальною командою викладача «На місці! СТІЙ! ЛІВО-РУЧ!» керівник на навчальному місці викладення нового матеріалу починає з команди «Рівняйсь! Струнко!» та оголошення назви навчального місця.

Наприклад: Відділення! Рівняйсь! Струнко! Перше навчальне місце Пересування в бою прискореним кроком і бігом.

Створивши коротку мотивацію та наголосивши на тому що саме учні будуть зараз робити, викладач, починає до відпрацювання першого питання:

Викладач пояснює учням, що цей вид пересування використовується для зближення з противником і в атаці переднього краю. Використовуючи обладнану ділянку місцевості, показує техніку пересування прискореним кроком на повний зріст і пригинаючись. Зауважує, їло швидкість руху в цьому випадку 130—150 кроків на хвилину, довжина кроку — 50—60 см. Такий темп і довжина кроку дозволяють вести вогонь на ходу. Вивчення прийому відбувається у складі відділення з інтервалом між учнями 2—3 кроки. Для вивчення використовується підготовча вправа. На рахунок «раз», «два» учні роблять два кроки із вказаним темпом, тримаючи автомат напереваги і спостерігаючи за противником; на рахунок «три», «чотири» продовжує рух і робить прицільний постріл. Показавши порядок виконання прийому, викладач переходить до розучування часу і бойового завдання. Показавши техніку пересування в бою прискореним кроком і бігом, викладач розпочинає розучування їх. Вказує що прийом ділиться на елементи. Показавши виконання прийому роздільно та в цілому, викладач переходить до розучування. Для цього подає команду: «Вправу на 4 рахунки з підрахунком вголос робити почи-Най!». У міру набуття навичок прийом відпрацьовується в цілому. Оголошуються ввідні і подаються команди за командира — відділення: «Учні такі-то на рубіж такий-то прискореним кроком — ВПЕРЕД!»

Розучуючи пересування бігом за та коюж методикою, викладач підкреслює, що цей вид пересування використовується для зближення з противником або для маневру з метою вийти із зони вогню противника. При цьому швидкість руху 165—180 кроків у хвилину, довжина кроку 85—90 см. Показавши учням порядок виконання прийому, положення зброї і, враховуючи, що прийом не становить складності для вивчення, переходить до тренування в

цілому в складі відділення, даючи команду за командира відділення: «Відділення на рубіж такий-то бігом — ВПЕРЕД!» Залишаючись на місці і подавши команду прапорцями «Увага», «Всі до мене», повертає відділення в колону по одному в початкове положення і повторює прийом до засвоєння.

Друге навчальне питання.

Прибувши на навчальне місце відділення за загальною командою викладача «На місці! СТІЙ! ЛівО-РУЧ!» керівник на навчальному місці викладення нового матеріалу починає з команди «Рівняйсь! Струнко!» та оголошення назви навчального місця. Наприклад: «Відділення! Рівняйсь! Струнко! друге навчальне місце - Пересування перебіжками.

Підкреслити, що цей вид пересування відбувається під вогнем противника і потребує швидкості та спритності руху. При цьому довжина перебігання залежить від місцевості й вогню противника і в середньому повинна бути 20—40 кроків. На місці зупинки для перепочинку перебігаючи з розгону лягає і відповзає трохи в сторону, готується до ведення вогню. Показавши, як виконуються перебігання, викладач ділить прийом на три послідовних елементи і приступає до навчання учнів.

Підготовча вправа. За командою «схопленням на 5-6 кроків!» учні схоплюються, пробігають вперед 5—6 кроків і повертаються в початкове положення. Опанувавши техніку схоплювання з місця, приступити до відпрацювання наступного елемента. Підготовча вправа. За командою «схоплення з перебіганням на 20 метрів» учні схоплюються і перебігають на 20—40 кроків, витрачаючи на це не більше 4—5 секунд. Елемент бігу повторюється декілька разів до засвоєння.""

Підготовча вправа. Відпрацьовується падіння на землю, відповзання вбік і приготування до стрільби.

Після показу техніки виконання прийому, розділивши кожний прийом на складові, викладач відпрацьовує їх окремо, а в міру засвоєння — в цілому до повного засвоєння, яке закінчується виконанням перебігання у складі відділення в цілому. Для цього викладач подає команду: «Відділення, в напрямку такого-то предмета (на такий-то рубіж) перебіжками справа (зліва), по одному — ВПЕРЕД!» Прийом виконується декілька разів до засвоєння. При цьому після виконання перебігання, подавши прапорцями сигнал «Увага!», «Всі до мене!», повертає відділення бігом в колону по одному в початкове положення, тим самим закріплює техніку пересування прискореним кроком і бігом.

Третє навчальне питання.

Прибувши на навчальне місце відділення за загальною командою викладача «На місці! СТІЙ! ЛівО-РУЧ!» керівник на навчальному місці викладення нового матеріалу починає з команди «Рівняйсь! Струнко!» та оголошення назви навчального місця. Наприклад: «Відділення! Рівняйсь! Струнко! Третє навчальне місце -Пересування переповзанням.

Розповівши учням, що, коли місцевість і вогонь противника не дозволяють використовувати перебігання, солдат не припиняє виконання бойового

завдання, пересувається на полі бою іншими способами. Для цього він переповзає по-пластунському, напівкарачки та на боці.

Кожний вид пересування залежить від обстановки, рельєфу, часу і бойового завдання. Показавши техніку переповзання трьома способами, викладач розпочинає розучування їх. Переповзання по-пластунському. Прийом ділиться на елементи. Показавши виконання прийому роздільно, викладач переходить до розучування. За командою «Роби — РАЗ!» лягти щільно на землю, правою рукою взявши зброю за ремінь біля верхньої антабки і поклавши на передпліччя правої руки, підтягнувши праву ногу, і водночас просунути ліву руку якомога далі. На рахунок «Роби — ДВА!» відштовхнутися зігнутою ногою, пересунути тіло вперед, підтягнути другу ногу, витягнути другу руку. Від розучування переходять до тренування в швидкому темпі, потім у цілому. Для виконання прийому в цілому викладач подає команду: «Відділення, на такий-то рубіж, по-пластунському справа (зліва) по одному — ВПЕРЕД!» Якщо прийом виконується неправильно, зупиняє, повертає в початкове положення і повторює виконання декілька разів до повного засвоєння.

За тією ж методикою відбувається навчання пересування напівкарачки і на боці.

Заняття закінчується комплексним тренуванням, де учні здійснюють перебігання та переповзання за командою викладача. Тренування проводиться з метою закріплення вивчених прийомів.

III. Заключна частина

1. Нагадати тему заняття і довести, як досягнута його мета.
2. Відзначити кращих, звернути увагу на загальні недоліки.
3. З'ясувати рівень засвоєння навчального матеріалу.

Питання для контролю рівня засвоєння матеріалу:

- 1). *Особливості пересування на полі бою ?*
- 2). *Які загальні вимоги до здійснення перебіжки?*
- 3). *Що враховується при визначенні переповзання на місцевості ?*
4. Дати відповіді на питання студентів.
5. Дати завдання на самопідготовку:

- Проаналізувати послідовність виконання кожного способу пересування.
- Проаналізувати порядок здійснення перебіжки у складі відділення.
- Проаналізувати організацію проведення уроку з розділу «Тактична

підготовка» .

- Проаналізувати методiku проведення уроку з розділу «Тактична підготовка» за програмою предмету «Захист Вітчизни».

- Робота в бібліотеці КВП по накопиченню навчального матеріалу.

6. Указати час та місце проведення наступного заняття.